

Література

1. Про правовий режим надзвичайного стану: Закон України від 16 бер. 2000 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2000. № 23. Ст. 176.

2. Кодекс цивільного захисту України від 12 жовт. 2012 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2013. № 34-35. Ст. 458.

УДК 342.9 (043.2)

Козік Т. Л., юрисконсульт,
Хмельницький торговельно-економічний коледж,
Київський національний торговельно-економічний університет,
м. Хмельницький

Гасанова Л.Х., студентка,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ДЕЯКІ ПИТАННЯ ПОДВІЙНОГО ОПОДАТКУВАННЯ У ПОДАТКОВОМУ ЗАКОНОДАВСТВІ УКРАЇНИ

Працююча система отримання податків та зборів забезпечує функціонування державного апарату та розвиток держави в цілому. У період, коли фіскальна політика спрямована на стягнення з платників податків максимально можливої суми, особливої уваги набувають знання норм податкового законодавства у таких ситуаціях як звільнення від оподаткування, зменшення розміру ставок податків, а також питання подвійного оподаткування.

Подвійне оподаткування – це багаторазове оподаткування одним і тим же податком конкретного суб'єкта. Загалом подвійне оподаткування розділяється в межах національної та міжнародної юрисдикції [3].

Внутрішнім подвійним оподаткуванням є подвійне оподаткування в країнах, де один і той же податок справляється на рівні різних адміністративно-територіальних одиниць однієї держави. Таку подвійність в оподаткуванні можна деталізувати за вертикальним і горизонтальним принципами. Наприклад, у Швеції сплачують як місцевий, так і державний податок на доходи. Вона використовується головним чином для мобілізації додаткових фінансових ресурсів і свідомо планується державою; горизонтальне подвійне оподаткування виникає на одному адміністративному рівні за рахунок різниці у визначенні об'єкта оподаткування.

Зовнішнє подвійне оподаткування виникає у разі наявності різних податкових юрисдикцій, відповідно до чого платник зобов'язаний сплачувати податкові платежі в кожній окремій державі. Таке явище виникає, коли нерезидент повинен сплатити податки та збори у зв'язку із

своєю господарською діяльністю в одній державі, та відповідно сплатити податки та збори у державі, де такий платник є резидентом [2].

В Україні питання уникнення подвійного оподаткування регулюється Податковим кодексом України (далі – ПКУ) та низкою міжнародних нормативно-правових актів.

Усунення подвійного оподаткування може здійснюватися двома шляхами: в односторонньому та двосторонньому порядку. Так, в односторонньому порядку усунення подвійного оподаткування здійснюється шляхом зміни національного податкового законодавства. У двосторонньому (багатосторонньому) – на основі міжнародних угод, шляхом укладання двосторонніх угод про уникнення подвійного оподаткування доходів від праці та капіталу та включення таких угод до системи національного законодавства держави [3, с. 76].

Проблеми вирішення внутрішнього подвійного оподаткування виключно прерогатива державної податкової політики. На сьогодні між Україною та іншими іноземними державами діє більше 60 угод про уникнення подвійного оподаткування.

До багатосторонніх заходів уникнення подвійного оподаткування відносять:

1) метод вирахування, за яким дохід оподатковується в обох договірних країнах, але за умови вирівнювання до рівня податку в країні з меншим його розміром;

2) метод звільнення, який передбачає виключення з оподаткованої бази доходів, отриманих за кордоном та майна, яке перебуває за кордоном;

3) метод податкового кредиту, що означає зарахування сплачених за кордоном податків в рахунок зменшення зобов'язань платника податків по сплаті податку в своїй країні;

4) метод відстрочки, тобто, відстрочення оподаткування іноземних доходів до моменту їх ввезення в країну постійного місцезнаходження платника податків;

5) метод податкової знижки, за яким податок сплачений за кордоном розглядається як витрати, на які зменшується сума доходів, що підлягають оподаткуванню [2].

Стаття 103 ПКУ закріплює положення щодо уникнення оподаткування доходів нерезидентів із джерелом їх походження з України. Відповідно до змісту ст. 103 ПКУ застосування правил міжнародного договору України здійснюється шляхом звільнення від оподаткування доходів із джерелом їх походження з України, зменшення ставки податку або шляхом повернення різниці між сплаченою сумою податку і сумою, яку нерезиденту необхідно сплатити відповідно до міжнародного договору України [1].

Отже, подвійне оподаткування існує як в рамках національної системи

податків та зборів, так і на міжнародному рівні. В українському законодавстві питання подвійного оподаткування врегульовано достатньо повно, але з розвитком євро інтеграційних процесів потребує постійної доробки та оперативного узгодження.

Література

1. Податковий кодекс України від 02 груд. 2010 р. № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17/ed20200101> (дата звернення: 12.04.2020).

2. Бабін І.І. Податкове право України: навч. посіб. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2012. С. 218-238.

3. Юридична енциклопедія: у 6 т. Т. 6. Подвійне оподаткування. Київ: Українська енциклопедія ім. М.П. Бажана, 1998-2004.

4. Устинова І.П., Мединська Т.В. Міжнародна практика усунення подвійного оподаткування. *Наукові праці Національного авіаційного університету. Серія: юридичний вісник «Повітряне і космічне право»*: зб. наук. пр. Київ: НАУ-друк, 2017. Вип. 3 (44). С. 75-81.

УДК 347.85 (043.2)

Миронець О.М., к.ю.н.,
Сокольвак В.Ю., Кононенко А.С., студентки,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ЮРИДИЧНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ У МІЖНАРОДНОМУ КОСМІЧНОМУ ПРАВІ

У такій галузі міжнародного права як космічне особлива увага приділяється відповідальності за шкоду, заподіяну космічними об'єктами, яка спричинена великою небезпекою, яка виникає під час здійснення космічної діяльності, і як наслідок – можливістю заподіяння матеріальних збитків іншим державам, їх юридичним та фізичним особам [2].

Для врегулювання було створено та прийнято конвенцію про «Про міжнародну відповідальність за шкоду, завдану космічними об'єктами» ще у 1972 році. Відповідно до цієї конвенції, держава, що запускає свій космічний об'єкт, несе абсолютну відповідальність за виплату компенсації за шкоду, завдану ним на поверхні землі або повітряному судну в польоті. Слід також зазначити, що сторонами будь-яких міжнародних космічних договорів є виключно держави та міжнародні організації. Лише вони мають право їх укладати. Тому, можна ствердити, що будь-яка держава, яка є учасницею вказаної вище конвенції, наділена правом пропонувати поправки до цієї конвенції. Поправки набувають чинності для кожної держави-учасниці Угоди, що приймає ці поправки, після прийняття їх більшістю держав-учасниць Угоди, а згодом для кожної з решти держав-